SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1185
van **AN CHRISTIAENS**
datum: 10 september 2025

---

aan **ZUHAL DEMIR**
VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, JUSTITIE EN WERK

Volwassenenonderwijs - Prijsverhoging

Het volwassenenonderwijs vervult een cruciale rol in levenslang leren, sociale cohesie en arbeidsmarktkansen. De recente prijsverhoging voor zogeheten 'hobby-opleidingen' (van 1,5 naar 4 euro per lestijd) heeft mogelijk impact op de toegankelijkheid, de instroom, het opleidingsaanbod en de inzet van leerkrachten voor volwassenenonderwijs. Om het beleid te kunnen evalueren op effectiviteit, doelmatigheid en billijkheid, is transparante en gedetailleerde monitoring nodig, zowel over tijd als regionaal (per provincie en per instelling).

Graag alle gegevens beschikbaar stellen in Excel.

1. Hoe evolueerde het aantal ingeschreven cursisten in de betrokken (niet-diplomagerichte) opleidingen voor 1 september in de laatste drie schooljaren (2023-2024, 2024-2025, 2025-2026)?

    a) Graag het absolute aantal en %-verandering per jaar, per provincie en per instelling.

    b) Kan dit verder worden uitgesplitst naar leeftijdscategorie, werkstatus (werkend/werkzoekend), inkomensgerelateerde reducties (indien van toepassing), en taalcursussen vs. overige hobby-opleidingen?

    c) Welke eerste signalen of verwachtingen heeft de minister sinds de invoering van de prijsverhoging?

    d) Verwacht de minister dat de prijsverhoging een effect zal hebben op de instroom, in het bijzonder bij kwetsbare groepen?

2. Hoe evolueerden de wachtlijsten en het aantal afwezigheden bij inschrijvingen ("no-shows") sinds de invoering van de prijsverhoging?

    a) Kan de minister hiervoor cijfers geven voor de laatste drie schooljaren, uitgesplitst per provincie en per instelling?

    b) Zijn er signalen dat cursisten zich afmelden of afhaken door de hogere kostprijs?

3. Wat is de evolutie van het aantal richtingen en modules binnen het betrokken aanbod in de laatste drie schooljaren?

Vlaams Parlement

a) Graag per provincie en per instelling: hoeveel richtingen werden stopgezet, samengevoegd of opgestart?

b) Wat waren de voornaamste criteria om richtingen te behouden of te schrappen (instroom, kostprijs, strategisch belang, doorstroom naar arbeidsmarkt of vervolgtrajecten)?

4. Hoeveel leerkrachten werden na de prijsverhoging ontslagen, contract niet verlengd of herplaatst in andere onderwijsniveaus?

   a) Graag per provincie en per instelling.

   b) Hoeveel leerkrachten waren de voorbije drie jaar (2023-2024, 2024-2025, 2025-2026) actief in hobby-opleidingen, per provincie en per instelling?

5. Is er, in het licht van de recente opmerkingen van de minister in de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie van 11 juni 2025, in een plan of begeleiding voorzien om ervoor te zorgen dat leerkrachten uit het volwassenenonderwijs die eventueel hun opdracht verliezen (bijvoorbeeld door een verminderde instroom in taalcursussen) niet werkloos raken, maar vlot heroriënteerbaar zijn naar andere onderwijsniveaus zoals het basis- en secundair onderwijs, waar een structureel tekort bestaat aan leerkrachten?

   a) In welke concrete begeleidingstrajecten of omscholingsprogramma's voorziet de minister?

   b) Wordt dit gecoördineerd met de onderwijskoepels en VDAB?

   c) Hoe wordt daarbij rekening gehouden met leerkrachten die gespecialiseerd zijn in vakken zoals Frans, die tegelijk sterk nodig zijn in het basisonderwijs?

6. Hoeveel besparing is beoogd dit jaar en volgende twee schooljaren met de prijsverhoging (gesplitst per schooljaar)?

   a) Graag per provincie en per instelling de bruto meeropbrengst uit cursistbijdragen, plus minder kosten door verlaagd aantal opleidingen indien van toepassing.

   b) Bevestigt de minister dat de meeropbrengsten conform de aankondiging worden herinvesteerd in onderwijs en welzijn? Graag een overzicht van concrete bestedingen (project, bedrag, timing) en de beoogde/ gemeten output.

7. Deelt de minister de stelling dat taalcursussen in het volwassenenonderwijs een maatschappelijke en economische meerwaarde hebben (bv. arbeidskansen in Brussel waar Frans vaak vereist is)?

   a) Overweegt de minister differentiatie in tarieven of sociaal tarief voor taalcursussen of groepen met lage inkomens?

   b) Wat zijn de instroom- en uitvalcijfers specifiek voor taalcursussen, per provincie en instelling, drie schooljaren?

8. Hoe staat de minister tegenover gratis proeflessen of kosteloze instapmomenten (bv. 1 les) om drempels te verlagen en mismatch te reduceren?

9. Verwacht de minister in de komende schooljaren verdere prijsaanpassingen (indexatie of extra verhoging)?

    a) Welke impactanalyse (toegankelijkheid, deelname kwetsbare groepen) wordt vooraf toegepast?

    b) Welke flankerende maatregelen zijn voorzien om betaalbaarheid te waarborgen?

10. In welke mate is de vraag (inschrijvingen/plaatsen) afgestemd op het aanbod (groepscapaciteit, lokalen, docenten)?

    a) Waar is er onderaanbod of overaanbod (per opleiding, provincie, instelling)?

    b) Welke bijsturingen plant de minister op korte en middellange termijn?

11. Kan de minister een provincievergelijking toevoegen met kernindicatoren (instroom, uitval, wachtlijsten, richtingen, personeelseffect, netto-besparing per cursist)?

    a) Ziet de minister regionale verschillen in effecten van de prijsverhoging?

    b) Welke gerichte maatregelen acht zij nodig om billijkheid tussen provincies en instellingen te waarborgen?

ZUHAL DEMIR
VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, JUSTITIE EN WERK

ANTWOORD
op vraag nr. 1185 van 10 september 2025
van **AN CHRISTIAENS**

---

1. a + b) De cijfers van het volwassenenonderwijs voor de schooljaren 2024-2025 en 2025-2026 zijn nog onderhevig aan wijzigingen en worden daarom nog niet gepubliceerd. Via Dataloep - Inschrijvingen volwassenenonderwijs zijn de voorlopige cijfers van schooljaar 2023-2024 wel beschikbaar.

   c + d) De centra zijn nog maar net gestart met de registraties van hun inschrijvingen voor september. Op dit ogenblik is het dus te vroeg om al eenduidige conclusies te trekken over de evolutie van de inschrijvingen.

2. a) We beschikken niet over gegevens die op wachtlijsten wijzen en kunnen dus ook geen vaststellingen doen over mogelijke dalende wachtlijsten.

   b) Omdat de geregistreerde cijfers op dit moment nog onvolledig zijn, is het te vroeg om na te gaan in welke mate cursisten van voorgaande jaren zich nu afmelden of afhaken.

3. a) Het is nog te vroeg om vaststellingen te doen over de evolutie van het aantal opleidingen en modules binnen het betrokken aanbod in de laatste drie schooljaren (zie ook antwoord op vraag 1 a). Dataloep laat toe om de evolutie van de inschrijvingen tot en met de voorlopige cijfers van het schooljaar 2023-2024 per provincie te bekijken.

   b) Centra voor volwassenenonderwijs hebben onderwijsbevoegdheid voor een bepaald studiegebied op een bepaalde vestigingsplaats. Het behoort tot de autonomie van de centra om te beslissen welke opleidingen en modules van dat studiegebied ze op die vestigingsplaats organiseren. Een centrum dat gedurende drie opeenvolgende schooljaren de onderwijsbevoegdheid op een bepaalde vestigingsplaats niet georganiseerd heeft, verliest deze onderwijsbevoegdheid.

4. a) Omdat het te vroeg is om al eenduidige conclusies te trekken op basis van de voorlopige cijfers van de inschrijvingen voor modules die begin dit schooljaar gepland zijn, is het ook nog niet mogelijk om al een betrouwbaar beeld te krijgen van de personeelsimpact op dit moment.

   b) Voor geen enkele van de gevraagde jaren zijn er al definitieve cijfers over de actieve leerkrachten ter beschikking waardoor het nog niet mogelijk is om een evolutie te geven.

5. a + b + c) Naast de mogelijkheden die er kunnen zijn binnen het eigen centrum en het volwassenenonderwijs om les te geven in een andere module zijn er in veel regio's ook tekorten in het secundair onderwijs. Leraren in het volwassenenonderwijs kunnen dus in heel wat gevallen aan de slag in het secundair onderwijs. Ik wil alle leraren ook aanmoedigen om van deze mogelijkheid gebruik te maken. Een vastbenoemd leraar secundair volwassenenonderwijs kan dikwijls op basis van zijn diploma ook terecht in het secundair onderwijs. Dit kan vandaag al zowel vrijwillig als verplicht via de reaffectatiecommissie (bij TBSOB van een vastbenoemd personeelslid).

6. a) + b) De beoogde besparingen voor dit jaar en de volgende jaren zijn opgenomen in het Centenboekje. De geraamde besparing die beoogd wordt voor 2026 zal zichtbaar zijn in de begrotingsopmaak 2026.

7. a) Taalcursussen hebben een maatschappelijk en economische meerwaarde. Maar de Vlaamse Regering heeft er bij de hervorming van de tarieven voor het inschrijvingsgeld van het volwassenenonderwijs voor gekozen om de focus te leggen waar de noden het hoogst zijn. Door verschillende deelnametarieven te koppelen aan bepaalde opleidingen, wil de Vlaamse Regering ervoor zorgen dat het volwassenenonderwijs extra kan inzetten op tweedekansonderwijs en arbeidsmarktgerichte opleidingen. Daarnaast biedt de VDAB ook tientallen gratis online taalcursussen aan die specifiek gericht zijn op bepaalde jobs.

   b) Zie antwoord op vraag 2. b).

   Volgens de huidige regelgeving van het volwassenenonderwijs mogen centra geen gratis proeflessen organiseren. Een cursist kan pas ingeschreven worden als hij voldaan heeft aan de inschrijvingsvoorwaarden zoals bepaald in artikel 37 van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs. Het betaald hebben van het verschuldigde inschrijvingsgeld is één van de voorwaarden. Overeenkomstig artikel 112 kunnen de centra de middelen die ze op basis van het financieringssysteem hebben verkregen, uitsluitend aanwenden voor uitgaven die het gevolg zijn van de opdrachten volgens het decreet. Het is dus voor de centra niet mogelijk om vrije cursisten tot de lessen toe te laten.

8. Zoals voorzien in het regeerakkoord zal er later een inkomensgerelateerde aanpak volgen waarbij een gedifferentieerde bijdrage op basis van draagkracht mogelijk is. Het doel daarvan is enerzijds drempels voor wie het nodig heeft weg te nemen, maar anderzijds ook verantwoordelijkheid te vragen van wie wel kan bijdragen.

9. a) Zie antwoord op vraag 3 b.

   b) Op korte termijn wacht ik eerst het verdere verloop van de inschrijvingen in het volwassenenonderwijs af.

10. a) + b) Het is nog te vroeg om vaststellingen te doen over de regionale verschillen in effecten van de prijsverhoging (zie antwoord op vraag 1 a).